

DEEL III

Van theoretische modellen naar concrete oplossingspaden

In Deel II ontwikkelden we een theoretisch kader om de grote duurzaamheidsvraagstukken van de hedendaagse wereld aan te snijden. Hierin gaven we aan dat wij zeer bewust een gefaseerde aanpak kiezen. Afhankelijk van de complexiteit van het probleem is een ander oplossingsmodel vereist.

De vertaling van deze soms abstracte theorieën en veranderingsmodellen naar concrete oplossingen voor de relevante sociotechnische regimes vormt het centrale onderwerp van Deel III van dit boek. In hoofdstukken 5 tot en met 8 bepleiten wij concrete veranderingsmodellen voor de transitie naar respectievelijk duurzame mobiliteit, duurzame voeding, duurzaam toerisme en duurzaam wonen en (ver)bouwen. Conform de methodiek van het transitie-management zijn deze hoofdstukken steeds op een vaste manier opgebouwd. Na eerst een probleemanalyse te schetsen, wordt een aantal kernelementen van een transitiebeeld (streefbeeld) voor de diverse sociotechnische regimes belicht. Vervolgens hanteren we het schema van Ken Wilber om de hedendaagse barrières voor de deeltransities in die domeinen toe te lichten. Het betreft knelpunten op het niveau van respectievelijk gedrag, attitudes, wereldbeeld en structuur (zie ook Fig. 4.2). Op basis van de kennis van deze barrières worden vervolgens aanzetten gegeven voor transitiepaden naar duurzaamheid. Hiervoor gebruiken we het 4E-model van DEFRA: *enable*, *encourage*, *exemplify* en *engage*. De diverse instrumenten worden per hoofdstuk ook samengevat in een concluderende 4E-tabel. Waar mogelijk beschrijven we enkele hoopgevende transitie-experimenten.

Wij hebben niet de pretentie om te claimen dat deze vier hoofdstukken een sluitend totaalbeeld voor deze domeinen geven. In dit boek geven wij slechts een eerste aanzet om de transitie-oefening uit te voeren voor mobiliteit, voeding, toerisme en wonen en (ver)bouwen. Idealiter zouden elk van deze hoofdstukken moeten uitmonden in nieuwe studies en boeken, die samen met de betrokken actoren worden uitgewerkt. Die moeten ook rekening houden met specifieke omstandigheden in Vlaanderen, Nederland, enz.

In het laatste hoofdstuk van dit boek vatten we de belangrijkste conclusies samen. We sluiten af met een pragmatisch pleidooi voor een *Green New Deal* xL. Een *Green New Deal* zien we niet als een soort tussenstap om, zodra de economie weer op gang komt, opnieuw over te gaan tot *business as usual*. Integendeel, een *Green New Deal* is een eerste pragmatische stap in het realiseren van de deeltransities naar duurzaamheid op het vlak van mobiliteit, voeding, toerisme en wonen. Op hun beurt beschouwen we deze deeltransities als de opstap naar een nieuw macro-economisch paradigma, dat *de facto* ook een nieuw beschavingsmodel incorporeert. Rechtvaardige duurzaamheid is het ‘metastreefbeeld’ dat we in dit boek naar voren schuiven.